

Sygn. akt VIII U 587/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 czerwca 2018 roku

Sąd Okręgowy w Lublinie VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Dorota Stańczyk
Protokolant:	sekr. sąd. Dagmara Nastaj

po rozpoznaniu w dniu 19 czerwca 2018 roku w Lublinie

sprawy Z. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w L.

o wysokość kapitału początkowego

na skutek odwołania Z. S.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w L.

z dnia 6 lutego 2017 roku znak (...)

zmienia zaskarżoną decyzję i ustala, że wysokość kapitału początkowego na dzień 1 stycznia 1999 roku wynosi 148.421,35 złotych (sto czterdzieści osiem tysięcy czterysta dwadzieścia jeden złotych, 35/100).

Sygn. akt **VIII U 587 / 17**

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 6 lutego 2017 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. na podstawie przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2016 r., poz. 887 ze zm.) odmówił Z. S. ponownego ustalenia kapitału początkowego przez doliczenie do stażu pracy okresu od dnia 1 października 1989 roku do dnia 31 marca 1997 roku (decyzja – k. 9 a.k.).

Odwołanie od powyższej decyzji wniósł w dniu 1 marca 2017 roku Z. S., wnosząc o jej zmianę poprzez uwzględnienie przy przeliczaniu kapitału początkowego okresu od dnia 1 października 1989 roku do dnia 31 marca 1997 roku jako okresu zatrudnienia, bowiem w tym okresie wykonywał pracę na podstawie umowy agencyjnej zawartej z (...) Fabryką (...) w L. i za pośrednictwem tego podmiotu były odprowadzane za niego składki na ubezpieczenia społeczne (odwołanie – k. 2 a.s.).

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego odrzucenie z uwagi na nieoznaczenie przez wnioskodawcę w odwołaniu daty zaskarżanej decyzji (odpowiedź na odwołanie – k. 3-4 a.s.).

Na rozprawie wnioskodawca sprecyzował, iż odwołanie dotyczy decyzji z dnia 6 lutego 2017 roku w przedmiocie odmowy ponownego ustalenia kapitału początkowego, podtrzymując pozostałe wnioski płynące z odwołania. Pełnomocnik organu rentowego wnosił o oddalenie odwołania (protokoły rozpraw – k. 11-12v, 35-36v, 49-49v60-61 a.s.).

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

Decyzją z dnia 8 listopada 2012 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. ustalił Z. S. kapitał początkowy. Organ rentowy uwzględnił wnioskodawcy 21 lat, 7 miesięcy i 26 dni (tj. 259 miesięcy) okresów składkowych oraz 3 miesiące okresów nieskładkowych. Do ustalenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego ubezpieczonego przyjęto wynagrodzenie z 10 lat kalendarzowych, tj. z lat 1978-1987. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego wyniósł 94,84 %, zaś podstawa wymiaru kapitału początkowego została przyjęta w kwocie 1 157,89 złotych. Wartość kapitału początkowego na dzień 1 stycznia 1999 roku wyniosła 117 200,93 złotych. Organ rentowy do ustalenia wartości kapitału początkowego nie uwzględnił okresu od 1 października 1989 roku do 31 marca 1997 roku, gdyż okres ten nie został, w jego ocenie, wystarczająco udowodniony (decyzja – k. 6-7 a.k.).

Decyzją z dnia 9 listopada 2012 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. przyznał Z. S. prawo do emerytury od dnia 1 września 2012 roku, tj. od początku miesiąca, w którym zgłoszono wniosek (decyzja – k. 57 a.e.).

W dniu 20 stycznia 2017 roku ubezpieczony złożył wniosek o ponowne ustalenie wysokości kapitału początkowego z uwzględnieniem do stażu pracy okresu od dnia 1 października 1989 roku do dnia 31 marca 1997 roku. Do wniosku dołączył m.in. oświadczenie w sprawie braku dokumentów dotyczących składek odprowadzanych w/w okresie przez Fabrykę (...) w L., zeznania świadków, kapię umowy świadka o pracę i jej świadectwa pracy (wniosek z załącznikami – k. 70-82 a.e.).

Zaskarżoną w niniejszym postępowaniu decyzją z dnia 6 lutego 2017 roku organ rentowy odmówił ponownego ustalenia wysokości kapitału początkowego na dzień 1 stycznia 1999 roku, powołując się na treść art. 117 ust. 1 ustawy emerytalnej oraz na przepisy Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno – rentowe z dnia 11 października 2011 roku, które to przepisy nie przewidują udowodnienia zeznaniami świadków okresów zatrudnienia wykonywanego na podstawie umowy agencyjnej (decyzja – k. 9 a.k.).

Powyższa decyzja stanowiła podstawę do przeliczenia emerytury, której Zakład dokonał decyzją z dnia 6 lutego 2017 roku, przeliczając emeryturę wnioskodawcy przez doliczenie składek od dnia 1 stycznia 2017 roku, tj. od miesiąca zgłoszenia wniosku (decyzja – k. 83 a.e.).

Natomiast w drugiej decyzji z dnia 6 lutego 2017 roku Zakład odmówił przeliczenia emerytury wnioskodawcy przez doliczenie stażu pracy z uwagi brak możliwości udowodnienia przez wnioskodawcę okresu wykonywania umowy agencyjnej od dnia 1 października 1989 roku do dnia 31 marca 1997 roku tylko na podstawie zeznań świadków (decyzja – k. 85 a.e.).

W tym stanie rzeczy wydana została zaskarżona decyzja.

W dniu 26 września 1989 roku Z. S. zawarł z Fabryką (...) w L. umowę na prowadzenie od dnia 1 października 1989 roku na warunkach zlecenia galwanizerni mieszczącej się przy fabryce zleceniodawcy (...). Umowa zawarta była na czas nieokreślony, zaś wnioskodawca jako agent objęty był obowiązkowym ubezpieczeniem społecznym, stosownie do obowiązujących przepisów. Składki na ubezpieczenia zarówno skarżącego, jak i zatrudnianych przez niego osób, zleceniodawca Fabryka (...) przekazywał, zgodnie z treścią umowy, do Oddziału ZUS w L., prowadząc jednocześnie rozliczenia z tytułu ubezpieczenia społecznego tych osób. Rozliczenia składek prowadziła księgowa H. P.. Deklaracje dla pracowników Fabryki (...) były bezimiennie, ale dla wnioskodawcy jako agenta był oddzielny numer (...), pod którym ewidencjonowano składki związane z prowadzoną przez skarżącego galwanizernią. Wnioskodawca przynosił do księgowej wykaz wynagrodzeń pracowników zatrudnianych w galwanizerni i na tej podstawie księgowa sporządzała oddzielne deklaracje, zgłaszając odrębnie agenta czyli wnioskodawcę. Na podstawie w/w umowy skarżący prowadził

galwanizernię do dnia 31 marca 1997 roku, następnie zaś (od dnia 1 kwietnia 1997 roku) robił to w ramach własnej działalności gospodarczej, sam wówczas opłacał składki za swoich pracowników i za siebie (zeznania wnioskodawcy – k. 11v-12 oraz 60v. a.s.; zeznania świadka H. P. – k. 35v-36 a.s.; umowa – k. 14-21 a.s.).

W piśmie procesowym z dnia 6 lutego 2018 roku pełnomocnik organu rentowego dokonał hipotetycznego wyliczenia kapitału początkowego wnioskodawcy z uwzględnieniem do stażu pracy okresu wykonywania umowy agencyjnej (tj. od 1 października 1989 roku do 31 marca 1997 roku), zgodnie z którym wysokość kapitału początkowego wyniosłaby w takim przypadku 148 421,35 złotych (pismo – k. 41-45 a.s.).

W piśmie procesowym z dnia 21 marca 2018 roku wnioskodawca oświadczył, iż nie kwestionuje powyższego hipotetycznego wyliczenia kapitału początkowego, dokonanego przez organ rentowy (pismo – k. 50 a.s.).

Powyższy stan faktyczny został ustalony w oparciu o przytoczone dowody z dokumentów zawartych w aktach sprawy i aktach organu rentowego które obdarzono wiarą w całości. Ponadto Sąd obdarzył wiarą zeznania wnioskodawcy i zeznania świadka H. P., które były ze sobą spójne, logiczne i zgodne z pozostałym materiałem dowodowym.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie Z. S. jest zasadne i zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 173 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2017 r., poz. 1383), dla ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 r., którzy przed dniem wejścia w życie ustawy opłacali składki na ubezpieczenie społeczne lub za których składki opłacali płatnicy składek, ustala się kapitał początkowy.

Z treści art. 174 ust. 1 cytowanej ustawy wynika, że kapitał początkowy ustala się na zasadach określonych w art. 53, z uwzględnieniem ust. 2-12. Wedle ust. 2 tego przy ustalaniu kapitału początkowego przyjmuje się przebyte przed dniem wejścia w życie ustawy:

- 1) okresy składkowe, o których mowa w art. 6;
- 2) okresy nieskładkowe, o których mowa w art. 7 pkt 5;
- 3) okresy nieskładkowe, o których mowa w art. 7 pkt 1-3 i 6-12, w wymiarze nie większym niż określony w art. 5 ust. 2.

Ust. 3 cytowanego przepisu stanowi, iż podstawę wymiaru kapitału początkowego ustala się na zasadach określonych w art. 15, 16, 17 ust. 1 i 3 oraz art. 18, z tym że okres kolejnych 10 lat kalendarzowych ustala się z okresu przed dniem 1 stycznia 1999 roku.

Z art. 114 ust. ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych wynika, że prawo do świadczeń lub ich wysokość ulega ponownemu ustaleniu na wniosek osoby zainteresowanej lub z urzędu, jeżeli po uprawomocnieniu się decyzji w sprawie świadczeń zostaną przedłożone nowe dowody lub ujawniono okoliczności istniejące przed wydaniem tej decyzji, które mają wpływ na prawo do świadczeń lub na ich wysokość.

Zgodnie natomiast z art. 15 ustawy o emeryturach i rentach FUS podstawę wymiaru emerytury i renty stanowi ustalona w sposób określony w ust. 4 i 5 przeciętna podstawa wymiaru składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe lub na ubezpieczenie społeczne na podstawie przepisów prawa polskiego w okresie kolejnych 10 lat kalendarzowych, wybranych przez zainteresowanego z ostatnich 20 lat kalendarzowych poprzedzających bezpośrednio rok, w którym zgłoszono wniosek o emeryturę lub rentę, z uwzględnieniem ust. 6 i art. 176.

Z treści art. 26 cytowanej ustawy wynika, iż emerytura stanowi równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia ustalonej w sposób określony w art. 25 przez średnie dalsze trwanie życia dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę danego ubezpieczonego, z uwzględnieniem ust. 5 i art. 183.

Wskazać należy, że w postępowaniu sądowym nie znajdują zastosowania ograniczenia w zakresie dopuszczalnych źródeł dowodowych, ustanowione na potrzeby postępowania przed organem rentowym, a wynikających z rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 października 2011 roku w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno – rentowe (Dz. U. z 2011 roku, Nr 237, poz. 1412). Zasadniczym bowiem celem postępowania sądowego jest rozstrzygnięcie sprawy po dostatecznym, wszechstronnym wyjaśnieniu jej okoliczności spornych. Ułatwia to art. 473 k.p.c. , który wprost stanowi, iż w postępowaniu przed sądem w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych nie stosuje się przepisów ograniczających dopuszczalność dowodu ze świadków i przesłuchania stron.

Powyższe oznacza, że każdy fakt może być dowodzony wszelkimi środkami, które Sąd uzna za pożądane, a ich dopuszczenie za celowe (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 10 marca 1984 r., sygn. III UZP 6/84; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 września 1984 r., sygn. III UZP 48/84; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 lipca 1997 r., sygn. H UKN 186/97; wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 29 stycznia 2013 r., sygn. III AUa 808/12). Z przedstawionym poglądem i wynikającymi z niego wnioskami Sąd Okręgowy w pełni się zgadza.

Z ustalonego stanu faktycznego wynika, iż Z. S. wykonywał w okresie od dnia 1 października 1989 roku do dnia 31 marca 1997 roku prace na podstawie umowy agencyjnej na warunkach zlecenia, zawartą z Fabryką (...) w L., prowadząc galwanizernię. Zarówno z treści umowy agencyjnej zawartej z dniem 26.09.1989r. (par.14 umowy), jak też z zeznań świadka H. P. oraz wnioskodawcy wynika, że w spornym okresie skarżący podlegał obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym, stosownie do treści ustawy z dnia 19.12.1975r. o ubezpieczeniu społecznym osób wykonujących pracę na rzecz jednostek gospodarki uspołecznionej na podstawie umowy agencyjnej lub zlecenia oraz przepisów wykonawczych . Dowodem na prowadzenie galwanizerni w ramach tej umowy są także umowy zawarte przez skarżącego z pracownikami, których zatrudniał jako agent oraz umowa z 20.06.1995r. zawarta z Biurem (...) (k.22-24).

Dokonane przez organ rentowy hipotetyczne wyliczenie wysokości kapitału początkowego wnioskodawcy na dzień 1 stycznia 1999 roku, uwzględniające do stażu pracy sporny okres od dnia 1 października 1989 roku do dnia 31 marca 1997 roku, zgodnie z którym kapitał ten wyniósłby 148 421,35 złotych, nie było kwestionowane (stanowisko komórki merytorycznej – k. 42 a.s.).

Mając powyższe na uwadze, Sąd zmienił zaskarżoną decyzję z dnia 6 lutego 2017 roku i ustalił Z. S. wartość kapitału początkowego na dzień 1 stycznia 1999 roku w kwocie 148 421,35 złotych.

Mając powyższe na uwadze oraz na podstawie powołanych przepisów i na mocy art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. Sąd Okręgowy orzekł, jak w sentencji wyroku.